

אירוע ניקוי חופים ארצי - רקע להדרכה

רציונל:

בבסיס מערך זה, מצויה התפיסה כי מרבית תושבי ישראל מתגוררים בסמיכות לחוף הים התיכון שהינו השטח הפתוח בו שיעור המבקרים ואינטנסיביות הביקור הם הגבוהים ביותר. בשל כך, הארגונים הסביבתיים מובילים בשנים האחרונות את המאבק לשמירת חופי הים התיכון כנגד פיתוח מאסיבי לאורכו, שמירה על זכות הציבור למעבר חופשי ונוח לחוף ולאורכו, ושמירה על המבט החופשי לים. שלוש נקודות מוצא מרכזיות המנחות אותנו לשמירה על חופי הים התיכון:

- חוף הים הינו משאב טבעי מוגבל הנמצא במחסור
  - חוף הים הינו משאב ציבורי
  - חוף הים הינו שטח פתוח איכותי וייחודי
- באמצעות פעילות חינוכית ועל ידי הדרכת מבוגרים, צעירים וקבוצות מטיילים שונות, אנו מאמינים ומאמינות כי ניתן להגביר את המודעות והמוטיבציה של הציבור לפעול למען שמירה על חופי הים של ישראל.

חומרי רקע רבים ניתן לקרוא באתר "החצי הכחול" <https://mafish.org.il/> ובאתר צלול <https://zalul.org.il/>

נקיון:

המרחב הציבורי במדינת ישראל מלוכלך. כל מי ששוהה בחופי הים, שיוצא לטייל בטבע או צועד במרחב הציבורי בישראל נתקל בתופעה מצערת זו. אנשים משליכים פסולת ברשות הרבים, ואחרים אמנם אוספים, אך מותירים את שקיות הזבל בשטח.

לכלוך ברשות הרבים מהווה מפגע אסתטי חמור, גורם גם לנזקים אקולוגיים חמורים ולפגיעה בבריאות הציבור. הפסולת מסכנת את חיות הבר, מזהמת את מקורות המים, וגורמת להתפשטות ולהתרבות של מינים מסוימים, תוך הפרת האיזון האקולוגי, התפשטות מחלות, ופגיעה בבריאות הציבור. לכלוך ברשות הרבים מבטא את יחסו את האדם אל המרחב הטבעי הפתוח. אדם המשליך פסולת, או אדיש לקיומה בשטח - אינו חש חיבור או אחריות לסביבה ולעיתים הוא אף חש עוינות או ניכור כלפיה.

המסרים בפעילות זו הם:

1. החוף והים הם שטחים פתוחים. הציבור הרחב והטבע אמורים ליהנות מהם. באחריות הציבור לשמור עליהם.
2. להשלכת פסולת ברשות הרבים/אי טפול נאות בפסולת האנושית ברשות הרבים יש השלכות חמורות על הים וחופיו ועל הציבור הרחב.
3. יש לנו יכולת מלאה ואחריות להביא לשינוי המצב. הגיע הזמן לשנות התנהגות: להפסיק להשליך אשפה, לקחת אחריות על האשפה שלנו, לדרוש תשתית ואכיפה. השינוי בתחום זה יכול לבוא אך ורק משינוי תרבותי, וזה אפשרי. שינוי תרבותי קרה בארץ החל מנושא פרחי הבר, וכלה בחגירת חגורות בטיחות.

כיצד עלינו לפנות לקהל?

1. עלינו לעורר בהם עניין וסקרנות בנוגע לטבע המצוי בחוף ובים (בהתאמה לגיל השומעים)
2. נציג מידע רלוונטי לנושא (לפי המערך)
3. נעורר דיון אשר מאפשר לקהל להיות שותף ובעל יכולת לעבד את דעתו
4. נציג ונשמע על פעולות רלוונטיות ליצירת שינוי, נרתום אותם להיות שגרירי נקיון
5. נוציא את הקבוצה לפעילות נקיון